

Vulpia ciliata Dumort. subsp. *ambigua* (Le Gall) Stace & Auquier in Nederland

A.H.H. Denters
(Amsterdam)

Bij een bezoek aan het waddeneiland Schiermonnikoog in juni 1984 vond ik op het, in het binnenduingebied gelegen, kampeerterein 'Seedune' (kilometerhok 2.36.42) een opvallende, kleine, purperkleurige *Vulpia*, met een korte rechte bloeiwijze. In dezelfde maand werd, in het Zeeuwse kustgebied, een dergelijke *Vulpia* door J.W. Jongepier verzameld, op een opgespoten terrein in het Sloegebied (kilometerhok 48.34.31). Op beide vindplaatsen groeide de soort rijkelijk op open zandgrond. Het materiaal kon gedetermineerd worden als *Vulpia ciliata* subsp. *ambigua*. Tot nu toe was dit gras in Nederland slechts éénmaal als adventief verzameld te Vlaardingenv (1973, in heemtuin).

Vulpia ciliata subsp. *ambigua* is een maritieme en submaritieme plant van droge, open, vaak iets ruderaal zandgronden. Het verspreidingsgebied van deze ondersoort is beperkt tot Noordwest-Europa: van Zuid-Engeland en Zuid-België tot in Noordwest-Frankrijk. In een recent artikel werd de verwachting uitgesproken dat dit gras zich weldra in Nederland zou kunnen vestigen, daar deze ondersoort zich naar het noorden uitbreidt (Auquier, 1977). Zo is ze verscheidene jaren geleden al op verschillende plaatsen in het Belgische kustgebied tot aan de grens met Nederland aangetroffen, met als noordelijkste vindplaats Knokke (1973). De recente vondsten in ons land passen in het beeld van een natuurlijke areaaluitbreiding. Indien daarvan inderdaad sprake is, dan kunnen we op korte termijn in ons kustgebied nog meer vondsten verwachten.

Bij determinatie van *Vulpia*-soorten is de verhouding van de lengte van de kelkkafjes

Tabel 1. Verschillen tussen *Vulpia myuros* (L.) C.C. Gmelin en *V. ciliata* subsp. *ambigua* (Le Gall) Stace & Auquier

	<i>Vulpia myuros</i>	<i>Vulpia ciliata</i> subsp. <i>ambigua</i>
hoogte	10-70 cm	5-30 cm
pluim	5-30 cm meestal gebogen of overhangend	(2-)5-12(-20) cm meestal rechtopstaand
aartjes (zonder naalden)	5-7 mm	7-10 mm
onderste kelkkafje	(0,3-)1-2,5 mm, $\frac{1}{10}$ - $\frac{2}{5}$ maal zo lang als het bovenste	0,1-1 mm, > $\frac{1}{4}$ maal zo lang als het bovenste
bloemen	alle bloemen van een aartje fertiel, uitgezonderd 1 of 2 van de bovenste	alleen 1 of 2 onderste bloemen van een aartje fertiel, de overige steriel
bloeciiperiode	juni - herfst	mei - juni

van groot belang. Dit kenmerk moet worden bestudeerd aan enkele aartjes in het midden van een bloeiwijze. Moeilijkheden bij het determineren van *V. ciliata* subsp. *ambigua* treden op wanneer men de ondersoort moet scheiden van *V. myuros*. In tabel 1 worden de belangrijkste verschillenmerken tussen deze twee taxa gegeven.

Nadat onlangs (1979) in de duinstreek van Schouwen en Vlieland de voor ons land nieuwe *V. fasciculata* werd ontdekt (Greven, 1979; Auquier, 1978; 1980), is ons kustgebied met de vondst van *V. ciliata* subsp. *ambigua* opnieuw een *Vulpia* rijk. Voortaan zal men bedacht moeten zijn op deze twee nieuwkomers.

Literatuur

- Auquier, P., 1977. Le genre *Vulpia* C.C. Gmel. (Poaceae) en Belgique. Bull. Jard. Bot. Nat. Belg. 47, p. 117-137.
- Auquier, P., 1978. Découverte de *Vulpia fasciculata* (Forsk.) Samp. sur le littoral belge. Dumortiera 9, p. 19-20.
- Auquier, P., 1980. Het geslacht *Vulpia* C.C. Gmel. in Nederland. Gorteria 10, p. 9-14.
- Greven, H.C., 1979. Het duinzwenkgras (*Vulpia membranacea* Dum.) nu ook in Nederland. De Levende Natuur 81, p. 188-191.

Vulpia ciliata Dumort. subsp. *ambigua* (Le Gall) Stace & Auquier in the Netherlands

The author mentions *Vulpia ciliata* subsp. *ambigua* as a new species for the Netherlands. Only one adventitious record was known. In 1984 the species was found in two localities in the coastal area, where the species seems to be natural. The appearance of this species in the Netherlands might be caused by a natural northwards extension of its area.